

บทที่ 6

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เขียนขึ้น เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน เลี้ยง หอยแครง การศึกษาจะ เน้น เฉพาะการ เลี้ยงหอยแครงในบริ เวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตกตอนบน ซึ่งได้แก่ จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจใน เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม พ.ศ.2528 เริ่มตั้งแต่การสอบถามผู้ เลี้ยงหอยแครง เกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย เงินลงทุน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

ผลจากการศึกษาปรากฏว่า ผู้ เลี้ยงหอยแครงในท้องที่ที่ทำการสำรวจแบ่งได้ เป็น สองประเภท คือ ผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ได้รับอนุญาตให้ เลี้ยง และผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ เข้าที่ เลี้ยง จากผู้ได้รับอนุญาต โดยได้แบ่งขนาด เนื้อที่ เลี้ยงออกเป็นสามขนาดคือ น้อยกว่า 30 ไร่ 30-100 ไร่ และมากกว่า 100 ไร่ ทั้งนี้เพื่อใช้ในการ เปรียบ เทียบต้นทุนและผลตอบแทน จากการลงทุนของผู้ เลี้ยงหอยแครงแต่ละประเภทและแต่ละขนาด เนื้อที่ ต้นทุนและผลตอบแทน จากการลงทุน เลี้ยงหอยแครงดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 6.1 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ค่าถูกหอยแครงมีจำนวนเงินมากที่สุด เมื่อ เทียบกับค่าใช้จ่ายทุกประเภท จึง เป็น ปัจจัยสำคัญของการ เลี้ยงหอยแครงในอันที่จะทำให้ต้นทุนการ เลี้ยงสูงหรือต่ำ

2. ผู้ เลี้ยงหอยแครงบางรายได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน เลี้ยงหอยแครง เป็นไป ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ได้แก่ ผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ เข้าที่ เลี้ยงจากผู้ได้รับอนุญาต เนื้อที่ เลี้ยง 30-100 ไร่ และผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ได้รับอนุญาตให้ เลี้ยง เนื้อที่ เลี้ยงมากกว่า 100 ไร่ ได้รับ ผลตอบแทนจากการลงทุน เลี้ยงหอยแครงมากกว่า 20%

3. ผู้ เลี้ยงหอยแครงบางราย ได้แก่ ผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ได้รับอนุญาตให้ เลี้ยงและ ที่ เข้าที่ เลี้ยงจากผู้ได้รับอนุญาต เนื้อที่ เลี้ยงน้อยกว่า 30 ไร่ และผู้ เลี้ยงหอยแครงที่ได้รับอนุญาต ให้ เลี้ยง เนื้อที่ เลี้ยง 30-100 ไร่ ได้รับผลขาดทุนจากการ เลี้ยงหอยแครง แต่ยังคงมีกำไร

ตารางที่ 8.1 สรุปต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนเลี้ยงหอยแครงในบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตกตอนบน

รายการ	หน่วย	ผู้เลี้ยงหอยแครงที่ได้รับอนุญาตให้เลี้ยง			ผู้เลี้ยงหอยแครงที่เช่าที่เลี้ยงจากผู้ได้รับอนุญาต	
		น้อยกว่า 30 ไร่	30-100 ไร่	มากกว่า 100 ไร่	น้อยกว่า 30 ไร่	30-100 ไร่
ราคาจำหน่ายหอยแครงเฉลี่ย	บาท/กก.	3.05	3.20	3.77	2.75	3.44
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	กก.	2,245	1,311	1,210	2,922	1,750
ต้นทุนการเลี้ยงเฉลี่ย	บาท/กก.	4.45	3.46	2.32	3.61	3.33
ระยะเวลาการเลี้ยงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	เดือน	18.87	20.52	17.11	21.30	23.03
สัดส่วนค่าลูกหอยแครงต่อต้นทุนการเลี้ยงทั้งหมด	%	27.2	27.7	32.6	22.0	31.0
รายได้ทั้งหมด	บาท	78,715	144,085	714,665	99,865	279,740
ต้นทุนการเลี้ยงทั้งหมด	บาท	114,704	155,789	439,185	130,824	271,284
กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	บาท	(35,989)	(11,704)	275,480	(30,959)	8,456
อัตราผลตอบแทนในแง่การลงทุนของผู้เลี้ยงหอยแครง						
-กำไรที่เป็นเงินสด (ของค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด)	%	24.1	62.3	109.7	41.9	51.7
-กำไรที่เสมือนผู้เลี้ยงหอยแครงว่างงาน (ของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเสมือนผู้เลี้ยงหอยแครงว่างงาน)	%	(17.2)	7.1	64.5	(7.6)	8.3
อัตราผลตอบแทนในแง่การวัดสถานภาพรายได้-ค่าใช้จ่ายของฟาร์ม						
-อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผันแปรในการผลิตต่อรายได้รวมทั้งหมด	เท่า	0.71	0.57	0.40	0.55	0.57
-อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ในการผลิตต่อรายได้รวมทั้งหมด	เท่า	0.75	0.51	0.22	0.75	0.40
-อัตราส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตต่อรายได้รวมทั้งหมด	เท่า	1.46	1.08	0.61	1.31	0.97
อัตราผลตอบแทนในแง่เศรษฐกิจ						
-อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการเลี้ยง	%	(31.36)	(7.51)	62.73	(23.66)	3.12
-อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการเลี้ยง	%	19.86	39.89	98.20	33.90	44.41
อัตราผลตอบแทนในแง่การจัดการฟาร์ม						
-อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อต้นทุนการเลี้ยง	%	(1.1)	22.5	78.2	8.3	25.7
-อัตรารายได้เหนือค่าใช้จ่ายที่แท้จริงต่อค่าใช้จ่ายที่แท้จริง	%	(1.6)	29.1	92.6	12.1	33.2
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	%	(92.29)	(30.86)	314.82	(79.39)	22.30
ระยะเวลาคืนทุน	ปี	4.01	1.17	0.33	2.35	0.78
ปริมาณหอยแครง ณ จุดเสมอตัว	กก.	66,781	53,511	66,324	61,725	75,690
ปริมาณหอยแครงที่เก็บและจำหน่ายได้	กก.	25,776	45,000	189,594	36,288	81,360

ที่เป็นเงินสดและกำไรส่วน เกินอยู่ ซึ่งยังคงดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้จากการสำรวจลูก
หอยแครงในปี 2528 ปรากฏว่าปริมาณลูกหอยแครงที่เกิดตามธรรมชาติมีจำนวนมาก และราคา
จำหน่ายลูกหอยแครงถูกลง ดังนั้นผู้เลี้ยงหอยแครงทุกประ เภทและทุกขนาด เนื้อที่จึงยังคง
ดำเนินการเลี้ยงหอยแครงต่อไป

ปัญหาในการเลี้ยงหอยแครงและข้อ เสนอแนะ

จากการศึกษาการ เลี้ยงหอยแครงในบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตกตอนบน ผู้เลี้ยง
หอยแครงมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมชายฝั่งอยู่ในสภาวะเสื่อมโทรม

เนื่องจากบริเวณชายฝั่ง เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม แหล่ง เกษตรกรรม
แหล่งชุมชน ดังนั้น สิ่งปฏิกูลและสารมีพิษต่าง ๆ ที่ไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิดปัญหาความ
เสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมชายฝั่ง ซึ่งมีผลทำให้หอยแครงไม่เจริญเติบโตในระยะ เวลาอัน
สมควรและได้ผลผลิตต่ำหรือไม่ได้ผลผลิต นอกจากนี้ สาเหตุที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่ง ได้แก่
น้ำเสียที่โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น โรงงานกระดาษ โรงงานแม่พิมพ์ โรงงานน้ำตาล
าลา นำมาปล่อยทิ้งในทะเลบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองโดยบรรทุกน้ำเสียมาทาง เรือ น้ำเสีย
เหล่านี้จะถูกคลื่นซัดวน เวียนอยู่ในบริเวณอ่าวซึ่งเป็นแหล่ง เลี้ยงหอยแครง เป็นเหตุให้หอยแครง
ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้สภาวะแวดล้อม เช่นนี้ จึง เกิดการตายของหอยแครง เป็นจำนวน
มาก ไม่ว่าหอยแครงนั้นจะอยู่ในน้ำลึกหรือน้ำตื้นก็ตาม

ข้อ เสนอแนะ

รัฐบาลจำ เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหามาตรการแก้ไขและป้องกันดังต่อไปนี้

- 1) จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการพัฒนาภาคอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับการพัฒนา
ด้านการประมง
- 2) จะต้องพิจารณาจัดสรร เขตชายฝั่งเพื่ออนุรักษ์ สงวนรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ โดยมี
กฎข้อบังคับใน เขตสงวนโดยเฉพาะ

3) เรื่องการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ควรที่จะขอความร่วมมือจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ ปรับปรุงวิธีการทิ้งน้ำเสียในแหล่งน้ำให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งเลี้ยงหอยแครงหรือแหล่งน้ำน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

4) จะต้องมีการมาตรการเด็ดขาดสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่รัฐบาลกำหนดไว้ เช่น มีการกำหนดเปรียบเทียบค่าปรับโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยน้ำเสียจนเป็นเหตุให้แหล่งเลี้ยงหอยแครงได้รับความกระทบกระเทือน

2. ปัญหาทางการเลี้ยงหอยแครง

ปัญหาดังกล่าว ๗ ทางด้านการเลี้ยงหอยแครงมีดังต่อไปนี้

2.1 แหล่งกำเนิดของลูกหอยแครงถูกทำลาย เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บลูกหอยแครง เช่น การใช้เรือคราดหอยในการเก็บลูกหอยแครงซึ่งสามารถเก็บลูกหอยแครงได้ครั้งละจำนวนมาก แต่การใช้เรือคราดหอยในการเก็บลูกหอยแครงจะทำให้ลูกหอยแครงที่เหลืออยู่ในบริเวณแหล่งเกิดของลูกหอยแครงไม่สามารถดำรงชีพอยู่ได้ และไม่สามารถแพร่พันธุ์ต่อไปได้

ข้อ เสนอแนะ

เพื่อป้องกันการเก็บลูกหอยแครงโดยใช้เรือคราดหอย ในบริเวณแหล่งเกิดลูกหอยแครง ควรที่จะจัดหาวัสดุหรือสร้างสิ่งกีดขวางที่ทำให้ไม่สามารถใช้เครื่องมือคราดลูกหอยแครงในบริเวณแหล่งเกิดลูกหอยแครง เช่น ไม้หิน ปูนหล่อ เป็นรูปไม้กางเขน หรือใช้หลักไม้ปักลงในดินแล้วใช้ยางรถยนต์ เก่าผูกมัดติดกัน เป็นระยะให้ทั่วบริเวณ และจัดเจ้าหน้าที่ควบคุมและตรวจปราบปรามผู้ลักลอบใช้เครื่องมือคราดลูกหอยแครง

2.2 การขาดแคลนลูกหอยแครง เนื่องจากผู้เลี้ยงหอยแครงต้องอาศัยพันธุ์หรือลูกหอยแครงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งปริมาณการเกิดของลูกหอยแครงไม่แน่นอน อาจไม่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงหอยแครง

ข้อ เสนอแนะ

ควรมีการค้นคว้า ส่งเสริมการเพาะพันธุ์ลูกหอยแครง เพื่อทดแทนลูกหอยแครงตามธรรมชาติที่อาจไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงและ เพื่อลดต้นทุนค่าลูกหอยแครงด้วย รวมทั้งควรมีการอนุรักษ์พันธุ์หอยแครงไว้โดยการชี้แจงให้ราษฎรในท้องถิ่นได้ทราบถึงนโยบายและจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์พันธุ์หอยแครง

2.3 สภาพพื้นที่ของแหล่งเลี้ยงหอยแครงบางแห่ง เลื่อมไทรและหมดสภาพที่จะ

ใช้สำหรับเลี้ยงหอยแครง เนื่องจากการหมักหมมและทับถมของ เปลือกหอยแครงและสิ่งปฏิกูลอื่น ๆ ที่อยู่ในบริเวณแปลงเลี้ยงหอยแครง ซึ่งผู้เลี้ยงหอยแครงต้อง เอาใจใส่ดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพของแปลงเลี้ยงหอยแครง รวมทั้งการเก็บ เปลือกหอยที่ตกค้างอยู่ในบริเวณแปลงเลี้ยงหอยแครงออกด้วย

ข้อ เสนอแนะ

ผู้เลี้ยงหอยแครงควรจะทำ การเก็บ เปลือกหอยแครงออกจากคอกให้หมดโดยใช้เรือคราดหอยแครง ต่อจากนั้นก็ใช้คราดหอยตะกวดดินขึ้นมา เหมือนกับการกลับหน้าดิน จากการสอบถามผู้เลี้ยงหอยแครงรายหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงหอยแครง ได้ความว่า หอยแครงจะดูดอาหารที่อยู่ผิวหน้าดิน เช่น แพลงค์ตอนพืชและสัตว์ ซึ่งบางครั้งอาหารไม่เพียงพอกับปริมาณหอยแครงที่มีอยู่ จึงต้องมีการกลับหน้าดิน เพื่อให้อาหารมีมากขึ้น

2.4 น้ำเสียจากบ่อเลี้ยงกุ้ง เนื่องจากผู้เลี้ยงกุ้งซึ่งมีบ่อเลี้ยงกุ้งอยู่ในบริเวณ

ใกล้เคียงกับแปลงเลี้ยงหอยแครงได้ใช้สารเคมีหรือยาเบื่อ เพื่อฆ่าหอยเจดีย์ที่อาศัยอยู่ในบ่อ บ่อเลี้ยงกุ้งซึ่งหอยเจดีย์นี้เป็นศัตรูของกุ้งโดยตรง เมื่อผู้เลี้ยงกุ้งระบายน้ำในบ่อเลี้ยงกุ้งออกสู่ทะเล น้ำเสียจากบ่อเลี้ยงกุ้งที่มีสารเคมีหรือยาฆ่าหอยเจดีย์ปนอยู่ก็จะไหลผ่านบริเวณแปลงเลี้ยงหอยแครง สารเคมีหรือยาเบื่อที่ตกค้างอยู่ในบริเวณแปลงเลี้ยงหอยแครงก็จะทำให้หอยแครงหยุดชะงักการเจริญเติบโตหรืออาจตายได้

ข้อ เสนอแนะ

ควรมีการชี้แจงให้ เจ้าของบ่อ เลี้ยงกุ้ง เข้าใจถึงปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ ผู้เลี้ยงหอยแครง เนื่องจากการที่หอยแครงตายส่วนหนึ่ง เกิดจากการปล่อยน้ำภายหลังจากการ ใ้ช้ยา เบื่อหอย เจริญลงสู่ทะเล ดังนั้น ผู้เลี้ยงกุ้งจึงต้องระมัดระวังการใช้ยา เบื่อหอย เจริญ และการปล่อยน้ำที่ใ้ช้ยา เบื่อหอย เจริญลงในลำคลอง

นอกจากนี้ รัฐบาลโดยกรมประมงควรหาวิธีการกำจัดหอย เจริญในบ่อ เลี้ยงกุ้งโดย ไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อการ เลี้ยงหอยแครง รวมทั้งกำหนดอัตราส่วนการใช้สาร เคมีที่จะไม่ก่อให้เกิดผล เสียหายต่อผู้ เลี้ยงหอยแครง

2.5 ศัตรูของหอยแครง ได้แก่ หอยหุม หอยตะกาย และปลาตาว ดังได้ กล่าวรายละเอียดในบทที่ 2 แล้วนั้น เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ผู้ เลี้ยงหอยแครงยังคงประสบ อยู่ โดยเฉพาะหอยตะกายสามารถเจาะทะลุ เปลือกหอยแครงและดูด เนื้อหอยแครงกินได้ ในช่วง ที่ทำการสำรวจผู้ เลี้ยงหอยแครงที่จังหวัดสมุทรสงครามกำลัง เผชิญกับปัญหานี้

ข้อ เสนอแนะ

ผู้ เลี้ยงหอยแครงต้องหมั่นสอดส่องดูแลหอยแครงในคอก หากพบว่ามีหอยตะกาย ควร เก็บและทำลายทิ้งโดย เร็วก่อนที่หอยตะกายจะแพร่พันธุ์ต่อไป นอกจากนี้ รัฐบาลควรศึกษาวิธี กำจัดหอยตะกายที่สะดวกและมีผลกระทบต่อ การ เจริญเติบโตของหอยแครงน้อยที่สุด

2.6 ภัยธรรมชาติ ได้แก่ คลื่นลมแรง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หอยแครงตายได้ เพราะคลื่นลมแรงจะพัดเลนมาทับถมหอยแครง จากการสอบถามผู้ เลี้ยงหอยแครงในบริเวณที่ ทำ การสำรวจพบว่า สภาวะคลื่นลมแรงจน เป็น เหตุให้เลนทับถมหอยแครงจะ เกิดขึ้นระหว่าง เดือน มีนาคมถึง เดือนมิถุนายน นอกจากนี้ในฤดูฝนหอยแครงจะ เจริญเติบโต เร็ว เพราะได้รับน้ำจืด แต่ถ้าปริมาณน้ำจืดมีมากเกินไปจะทำให้หอยแครงตายได้ เพราะว่าอัตราการ เจริญเติบโตของ เนื้อหอยแครงและ เปลือกโตไม่ทันกันคือหอยแครงจะอ้วนจน เปลือกหอยแครงปิดไม่สนิท ทำให้ศัตรู ระบาดได้ง่ายและสิ่งปฏิกูลก็จะ เข้าตัวหอยแครงได้ง่ายทำให้หอยแครงตายได้ ตรงกันข้ามกับใน

ฤดูร้อนที่มีแสงแดดจัดจ้าทะเล จะมีความเค็มสูงทำให้หอยแครงไม่สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ และหอยแครงยังต้องได้รับความร้อนจากแสงอาทิตย์ที่ส่องลงมายังพื้นดินทำให้พื้นดินที่เป็นแหล่งเลี้ยงหอยแครงร้อนมากรวมทั้งน้ำทะเลในบริเวณแปลงเลี้ยงหอยแครงร้อนจัด หอยแครงซึ่งอยู่บนผิวดินจะอ่อนเปลี้ยไปทีละน้อย ๆ และตายเพราะความร้อนในที่สุด

ข้อ เสนอแนะ

ปัญหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาตินี้ วิธีการที่จะทำการแก้ไขทำได้ยาก เพราะมีความยากลำบากในการที่จะคาดคะเนถึงภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น สำหรับปัญหาเรื่องเลน ทางแก้ก็คือผู้เลี้ยงหอยแครงจะต้องเก็บหอยแครงก่อน เดือน เมษายนซึ่ง เป็นไปได้ยาก เพราะหอยแครงอาจยังโตไม่ได้ขนาดที่ตลาดต้องการ ผู้เลี้ยงหอยแครงจึงจำเป็นต้องหมั่นไถหอยแครงขึ้นมาหว่านใหม่ให้กระจายทั่วทั้งคอกอยู่เสมอ โดยใช้ชะเนาะ เป็นเครื่องมือในการไถหอยแครงขึ้นมาหว่านใหม่

3. ปัญหาทางการตลาด

ปัญหาต่าง ๆ ทางด้านการตลาดของผู้เลี้ยงหอยแครงมีดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับราคาจำหน่ายและปริมาณผลผลิตที่เก็บได้ เป็นปัญหาลักษณะเดียวกันกับสินค้าทางการเกษตรทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ปีใดที่ผู้เลี้ยงหอยแครงสามารถเก็บผลผลิตจากการเลี้ยงหอยแครงได้น้อย ราคาหอยแครงจะสูง ทำให้มีผู้สนใจลงทุนเลี้ยงหอยแครงมากขึ้น และเมื่อผู้เลี้ยงหอยแครงสามารถเก็บผลผลิตจากการเลี้ยงหอยแครงได้มาก ราคาหอยแครงก็จะต่ำ ดังจะเห็นได้จากราคาจำหน่ายของหอยแครงในปี 2526 ราคาจำหน่ายประมาณถึงละ 100-130 บาท ซึ่งเป็นราคาจำหน่ายที่นับได้ว่าสูงมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้เลี้ยงเพียงไม่กี่ราย ในปี 2526 จึงมีผู้สนใจลงทุนเลี้ยงหอยแครงเป็นจำนวนมากและสามารถเก็บผลผลิตได้มากในปี 2528 ราคาจำหน่ายของหอยแครงก็ตกลงมาเหลือเพียงราคาถึงละ 45-60 บาท ซึ่งนับได้ว่า เป็นราคาจำหน่ายที่ต่ำมาก

ข้อ เสนอแนะ

เพื่อสร้าง เสถียรภาพทางด้านราคาจำหน่ายของหอยแครง ผู้เลี้ยงหอยแครงจะต้อง อาศัยการรวมตัวกันก่อตั้ง เป็นชมรมหรือสมาคมหรือสหกรณ์ เพื่อก่อให้เกิดอำนาจในการต่อรอง และกำหนดราคาจำหน่าย และเพื่อให้ผู้เลี้ยงหอยแครงทราบข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งความ เคลื่อนไหวของตลาดเกี่ยวกับหอยแครง มีการศึกษาแนวโน้มของอุปสงค์รวมหรือความต้องการ บริโภคหอยแครงทั้งหมดในรอบปี นอกจากนี้รัฐบาลควรที่จะกำหนดราคาจำหน่ายของหอยแครง ที่เหมาะสม เพื่อช่วยพัฒนาอาชีพการเลี้ยงหอยแครง

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย เนื่องจากผู้เลี้ยงหอยแครงส่วนใหญ่ ไม่สามารถหาตลาดรองรับผลผลิตหอยแครงได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยผู้รวบรวมหรือพ่อค้า ส่งในท้องถิ่น เป็นผู้รวบรวมหอยแครง เสมอ ยกเว้นผู้เลี้ยงหอยแครงรายใหญ่ที่สามารถหาตลาด รองรับผลผลิตหอยแครงของคนได้ด้วยตนเอง ทำให้ราคาจำหน่ายของหอยแครงของผู้เลี้ยงหอยแครง รายใหญ่สามารถจำหน่ายได้ราคาสูง มีอำนาจในการต่อรองราคาจำหน่ายได้ ซึ่งแตกต่างกับผู้เลี้ยง หอยแครงส่วนใหญ่ที่ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคา ผู้รวบรวมหรือพ่อค้าส่งในท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนด ราคาทั้งสิ้น

ข้อ เสนอแนะ

การรวมตัวกันของผู้เลี้ยงหอยแครงก่อตั้ง เป็นชมรมหรือสมาคมหรือสหกรณ์ก็เป็นวิธีการ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายด้วยเช่นกัน เพราะจะสามารถใช้เป็นตลาดกลาง ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนหอยแครงแก่พ่อค้าส่งได้โดยตรง มีต้องอาศัยผู้รวบรวมหรือพ่อค้าส่งใน ท้องถิ่น เป็นคนกลางอีกทอดหนึ่งด้วย

4. ปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม

ปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการลักขโมยหอยแครงจาก แผลงเลี้ยง ดังนั้น ผู้เลี้ยงหอยแครงจึงต้องสร้างโรง เฝ้าหอยแครง เพื่อใช้เป็นที่พักขณะที่ออกมา เฝ้าหอยแครง เพื่อป้องกันการถูกลักขโมย สำหรับช่วงระยะเวลาที่รอให้หอยแครง เจริญเต็มโตได้

ขนาดตามที่ต้องการ ผู้เลี้ยงหอยแครงก็จำเป็นต้องเสี่ยงภัยจากการถูกลักขโมย ซึ่งในบางครั้งผู้เลี้ยงหอยแครงอาจดูแลไม่ทั่วถึง ผู้เลี้ยงหอยแครงบางรายจึงเก็บหอยแครงขึ้นจำหน่ายก่อนระยะเวลาอันควร เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงภัยจากการถูกลักขโมย แต่ราคาจำหน่ายก็จะถูกลงเนื่องจากขนาดของหอยแครงที่เก็บขึ้นจำหน่ายมีขนาดเล็กกว่าขนาดที่ตลาดต้องการ

ข้อ เสนอแนะ

ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากและต้องอาศัยระยะเวลาในการแก้ไขยาวนาน ผู้เลี้ยงหอยแครงจึงจำเป็นต้องอาศัยการหมั่นดูแลและเฝ้าอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงที่หอยแครงโตได้ขนาดที่ตลาดต้องการแล้ว เพื่อป้องกันการลักขโมย เก็บหอยแครงซึ่งอาจขโมยโดยใช้มือ เก็บหรือใช้เรือคราดหอยแครงเป็น เครื่องมือในการขโมยหอยแครง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย